

# LISTY

Ročník XV.

Příloha k č. 1, 1985

---

*Časopis československé socialistické opozice*

---

## OSM LET Charty 77

### OBSAH PŘÍLOHY:

Dokument Charty 77 č. 2/1985 (Osm let Charty 77)  
Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977  
Střídání mluvčích k 6.1.1985  
Dokument Charty 77 č. 20/1984 (Právo na informace)

III  
X  
XII  
XIII

## Poznámky k míru v Evropě

JIRÍ HÁJEK

Spolu s 40. výročím konce druhé světové války na evropské půdě se připomíná z více stran, že Evropa od té doby žije v míru či přesněji ve stavu bez války. V novodobých dějinách našeho kontinentu je to jedno z nejdélsích období toho druhu. Vždyť od konce napoleonských válek do bouřlivého roku 1848 uplynula doba mnohem kratší. Onen mírový věk, na nějž vzpomínali s nostalgií dědové i pradědové dnešních generací jako na idylu před 1. světovou válkou, byl o málo delší (počítáme-li od prusko-francouzské války a Komuny 1871) nebo dokonce trochu kratší (od berlínského kongresu 1878). Ani nemluvíme o době založené versailleským mírem, jež nám v retrospektivě je jen přestávkou mezi oběma světovými válkami.

Tato neválečná současnost je ovšem odlišná od oněch podobných mírových období v Evropě — i když nemůžeme vyloučit, že i na ni bude v budoucnosti vzpomínáno s nostalgií. Je plná nejistoty, vědomí vratkosti i rizikovosti tohoto neválečného stavu. To ovšem nepopírá, že aspoň dosud je to stav národům Evropy prospěšnější než těch 140 válečných konfliktů (s 20-30 milióny lidských obětí), jež v oněch 40 letech zpusťily jiné části zeměkoule a do života Evropy se promítaly v rozličných formách s různou intenzitou. Optimisté konstatují, že v minulosti národy či spíš vlády evropských zemí nedokázaly tak dlouho žít v míru a naopak své spory promítaly do okolního světa; dnes ovšem neválečný stav v Evropě hlídá konfrontace dvou světových velmocí (supervelmocí), nahromadění obrovského množství ničivého potenciálu zbraní i vojsk stojících proti sobě ve středu kontinentu a řízených z center od něho vzdálených prostorově a někdy i zájmy, kulturou i myšlením a citěním. Podle toho, kde tito optimisté

stojí, vidí záruku míru v Evropě buď v síle Sovětského svazu i semknutosti socialistického tábora nebo v moci Spojených států amerických a soudržnosti atlantického společenství či «svobodného světa». Jejich tvrzení lze uvést na společný jmenovatel «rovnováhy strachu», vytvořené oním nakupením výzbroje s obrovským ničivým potenciálem, který činí jakýkoli konflikt v Evropě nesmírně riskantním nejen pro evropské země, ale pro celý svět i koneckonců pro obě vedoucí velmoci, které se zde chovaly dosud mnohem zdrženlivěji než v jiných částech světa. Pokud zde došlo k použití síly ve vztazích mezi státy (odporujícimu, jak známo, závazku z Charty OSN), bylo to vždy jen ve vztahu jedné z velmocí vůči jejímu slabšímu spojenci, přičemž druhá velmoc i její blok zachovávaly zdrženlivost a omezily se na slovní projevy i gesta — ať šlo o postoj Stalinův vůči americko-britské intervenci v Řecku 1946-49 nebo o chování NATO při sovětské intervenci v Maďarsku 1956 i u nás 1968.

Dnešní stav bez války v Evropě je spojen se změnou postavení kontinentu ve světovém dění. Do obou světových válek byl jeho středem. I mezi válkami se to aspoň částečně odráželo v rázu Společnosti národů. Negativním dopadem toho byly právě obě světové války, vzniklé z pokusů změnit poměr sil v Evropě jako centrální pozici pro vliv i panství ve světě. Druhá světová válka to ukázala velmi výrazně. V pokusu zvratit výsledky první zmocnil se německý imperialismus dočasně větší kontinentu, aby tu vytvořil základ pro ovládnutí světa. Zatlačil své protivníky do okrajových oblastí — na britské ostrovy a do středu Ruska. Odtud byla proti němu vedena protiofenzíva, ovšem s pomocí sil, jejichž vedení bylo mimo Evropu.

# OBSAH č. 1/1985

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| Poznámky k míru v Evropě <i>Jiří Hájek</i> .....                            | 1  |
| O veřejném mínění <i>Milan Šimečka</i> .....                                | 7  |
| Po pěti letech <i>Jana Sternová</i> .....                                   | 8  |
| Praha ve snu <i>Jaroslav Seifert</i> .....                                  | 9  |
| Z vyprávění mladého muže .....                                              | 9  |
| Mluví Charty 77 u Jaroslava Seiferta .....                                  | 9  |
| Píši, abych se mohl cítit svobodný .....                                    | 10 |
| Kolik jich bylo – a kolik jich je <i>Jan Vladislav</i> .....                | 11 |
| O nesamozřejmosti básníka <i>JR</i> .....                                   | 12 |
| Říční výletní loď <i>Ludvík Vaculík</i> .....                               | 16 |
| Uvědomujeme si své možnosti? <i>Karel Oswald</i> .....                      | 17 |
| Ne Husák, ale Kádár <i>Josef Pokštefl</i> .....                             | 20 |
| Poznámky k poznámkám Jiřího Hájka <i>Jiří Hochman</i> .....                 | 22 |
| V Leninově mausoleu <i>Jaroslav Seifert</i> .....                           | 23 |
| Odchody <i>Dalimil</i> .....                                                | 24 |
| O čem Rudé právo nepíše <i>Z. H.</i> .....                                  | 25 |
| Setkání představitelů SPD se zástupci skupiny Listy .....                   | 27 |
| Bratr strom <i>Dagmar Vaněčková</i> .....                                   | 27 |
| Zasloužená pocta .....                                                      | 28 |
| Podnětná historická konference <i>Vilém Prečan</i> .....                    | 29 |
| Těhotná do vazby? <i>Věra Fištejnová</i> .....                              | 31 |
| Rok 1988 ekonomicky <i>Vladimír Kadlec</i> .....                            | 32 |
| Čtu si v novinách <i>AMI</i> .....                                          | 41 |
| O stavbách a stavbařích <i>Zbyněk Čerovský</i> .....                        | 44 |
| Za Karlem Goliathem <i>Ján Mlynárik</i> .....                               | 45 |
| Ladislav Lis místopředsedou FIDH <i>Sdělení VONS č. 409</i> .....           | 46 |
| Zhoršení podmínek ochranného dohledu L. Lise <i>Sděl. č. 414</i> .....      | 46 |
| Dopis kardinála Tomáška po návratu z Říma .....                             | 47 |
| Propuštění františkánů z vazby <i>Sdělení VONS č. 416</i> .....             | 47 |
| Dopis polským občanským iniciativám <i>Sděl. VONS č. 408</i> .....          | 48 |
| Souhrnné sdělení (č. 400) o případech sledovaných k 6.11.84 .....           | 48 |
| Jiří Gruntorád zproštěn obžaloby <i>Sdělení VONS č. 415</i> .....           | 54 |
| V novém roce po staru <i>Jiří Ruml</i> .....                                | 54 |
| Reč Laureáta Nobelovy ceny za literaturu 1984 <i>Jaroslav Seifert</i> ..... | 55 |
| Seifertovy vzpomínky jako historický pramen <i>František Kautman</i> .....  | 59 |
| V Paříži o Seifertovi <i>Ivo Fleischmann</i> .....                          | 62 |
| Príslib epika <i>Milan Jungmann</i> .....                                   | 63 |
| Naděnka <i>Eva Kantůrková</i> .....                                         | 64 |
| Místní slavnost <i>Olga Šulcová</i> .....                                   | 73 |
| Mezinárodnímu výboru na podporu Charty 77 <i>Dok. Ch. 77 č. 3/85</i> .....  | 74 |
| Kokeš <i>Karel Michal</i> .....                                             | 75 |
| Na hranici s nepravověrnými? <i>Vladimír Škutina</i> .....                  | 79 |

## PŘÍLOHA: OSM LET CHARTY 77 - str. I-XV

Dokument Charty 77 č. 2/1985 (Osm let Charty 77) str. III – Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 str. X –  
 Strídání mluvčích k 6.1.1985 str. XII – Dokument Charty č. 20-1984 (Právo na informace) str. XIII

**LISTY** řídí **Jiří Pelikán** s redakčním kruhem (Dušan Havlíček, Zdenek Hejzlar, Milan Horáček, Vladimír Horský, František Janouch, Cyril John, Karel Kaplan, Jiří Kosta, Karel Kyncl, A. J. Liehm, Artur London, Zdeněk Mlynář, Adolf Müller, Josef Pokštefl, Michal Reiman, Milan Schulz, Radoslav Selucký, Lubomír Sochor, Ota Šik, Vladimír Tosek, Ruth Tosková). **LISTY** jsou dvouměsíčník určený především čtenářům v Československu. Přečtete a předejte známým!

**V ZAHRANICÍ** je roční předplatné

**DM 25.** - (nebo ekvivalent v jiné valutě) pro Evropu;

**DM 30.** - pro USA, Kanadu, Izrael a další zámořské země (letecky);

**DM 35.** - pro Austrálii, N. Zéland, Jižní Afriku a Latinskou Ameriku (letecky).

**PŘEDPLATNÉ a PRÍSPĚVKY** na tiskový fond (nikoli objednávky!) posílejte pouze na: **LISTY, Postscheckamt München 112 76-802.**

**OBJEDNÁVKY** časopisu a ostatní korespondenci (nikoli peníze!) posílejte pouze na adresu redakce: **LISTY, Vicolo della Guardiola 22, 00186 Roma.**